

Národní a evropská identita v OV (vybrané teze)

- Osobní identita – národní identita – evropská identita.
- **Národní identita** – mnohvrstevnatý konstrukt:
 - obraz národa (jazyk, kultura, historie),
 - vazbu k území,
 - národní hrdost, láska k národu.
- Složka VĚDOMOSTNÍ
- AFEKTIVNÍ
- Národ – etnický (jazyk, historie, tradice),
- - vazba na občanskou společnost – identifikace s demokratickými principy – národ jako občanská společnost – národ politický
- „Česká historie je prvním krokem k naší identitě“
Václav Havel

Také myšlenky T. G. Masaryka („lásku nelze spojovat s nenávisť“).

Zastoupení tematiky v osnovách Vko: t.o. **Člověk ve společnosti** (naše obec,naše vlast), úzká vazba na dějepis a zeměpis.

- Metodické postupy: výukové metody vedoucí k rozvoji příslušných vědomostí (významné osobnosti, události, vlastenectví/nacionalismus)– vysvětlování, výukový rozhovor, práce s textem – metody kritického myšlení, pracovní listy,

metody usilující o **rozvoj žádoucích postojů k regionu, národu**, vlasti (region – kraj – vlast) – „cit“ k regionu, kraji v němž žijí,

- významné osobnosti regionu, českých dějin, státní svátky, dramatizace regionálních pověstí, národních pověstí
- besedy s pamětníky
- exkurzní vyučování (galerie, muzea, skanzeny), projektové vyučování

Kromě získávání poznatků dochází k citovým prožitkům prostřednictvím aktivního zapojení, přímé účasti, které ovlivňují postoje a hodnotovou orientaci.

- **Evropská dimenze - koncept vztahující se k výchově k hodnotám, rozvoji evropské identity, uvědomování si přináležitosti k Evropě při současném respektování identity národní.**

Vymezení evropské dimenze - společné prvky:

- antika, křesťanství, osvícenství (J. Patočka)
- **Evropa** – zeměpisné, politické vymezení (Evropská unie)
- **Evropanství a evropská identita - přináležitosti k nadnárodnímu společenství, sdílení společných hodnot:**
 - **demokracie, lidská práva,**
 - **racionalita, exaktnost, humanita, svoboda.**

- **Při učení o Evropě je nutné brát do úvahy její propojenost s okolním světem, širší globální souvislosti.**
- Zastoupení tematiky EU v osnovách Vko:
- explicitně tematický okruh *Mezinárodní vztahy a globální svět (evropská integrace)*, vazba na další okruhy Stát a právo, Člověk ve společnosti.
- Kromě **kognitivní** dimenze (příslušné výukové metody) je nutné směřovat aktivity k rozvoji odpovídajících postojů – překonávání **stereotypů a předsudků** k lidem z odlišných etnik,
- **metodika** (viz národní identita obohacená o evropskou dimenzi), **obecná souvislost s výukovými metodami v rámci multikulturní výchovy** (konkrétní aktivity viz literatura a zdroje).

Další literatura a zdroje

- BAUMGARTL, B. *Menšiny, xenofobie a identity v Evropě*. 2007.
- HOLÝ, L. *Malý český člověk a skvělý český národ: národní identita a postkomunistická transformace společnosti*. Praha : Sociologické nakladatelství, 2001.
- VLACHOVÁ, K.; ŘEHÁKOVÁ, B. *Česká národní identita po zániku Československa a před vstupem do Evropské unie*. Praha : Sociologický ústav Akademie věd České republiky, 2004.
- ČERNÝ, J., STEINER, M. *Pověsti z Čech a Moravy I.-III*. 1995.
- JIRÁSKOVÁ, V. *Učíme o nás a o Evropě*. Praha : Sofi s, 1999.
- MASARYK, T. G. *Nová Evropa*. Brno : Doplněk, 1994.
- MEZIHORÁK, F. *Galerie velkých Evropanů*. Olomouc : Nakladatelství Olomouc, 2002.
- NÁDVORNÍK a kol. *Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech*. Scio 2001.
- PATOČKA, J. *Česká vzdělanost v Evropě*. Praha, 1939.
- PLACHÝ a kol. *Komiks o politice soudržnosti*
- SLEJŠKA, Z., SLEJŠKOVÁ. *12 aktivit o Evropě*. Praha 2007.
- STANĚK, A. *Výchova k občanství a evropanství*. Olomouc, 2007.
- WALTEROVÁ, E. *Evropská dimenze ve vzdělávání: východiska, trendy, perspektivy*. In *Evropská dimenze ve vzdělávání a v přípravě učitelů: sborník referátů a informací z interdisciplinárního kolokvia Praha*. Praha : PdF UK, 1996.
- <http://www.dvorek.eu/>